

Innovasjonsprosjekt skal gjøre fartøy i sjømatnæringen 100 % utslippsfri

Industri, forskning, interessegrupper og kommuner samarbeider i prosjektet ZeroKyst for å demonstrere løsninger for hydrogen-elektriske fartøy og mobil energiforsyning i Lofoten.

– Gjennom ZeroKyst skal vi gjøre det mulig for nye og eksisterende fartøy i sjømatnæringen å bli 100 % utslippsfrie. Å kutte klimagassutslipp krever at vi finner løsninger for hvordan vi bygger fremtidens fartøy, samtidig som vi utvikler klimavennlig teknologi og infrastruktur for dagens fartøy, forteller Erik Ianssen, daglig leder i Hymatech AS og eier av Selfa Arctic AS.

De har jobbet med utslippsfrie fiskefartøy siden lanseringen av «MS Karoline» i 2015, verdens første batteridrevne sjark.

– Nå får vi satt dette inn i en større sammenheng, og bransjeledende partnere satser nær 65 millioner kroner i prosjektet. Det gjør det lettere å gå «all inn» for å få realisert ZeroKyst, sier Ianssen.

Siemens utvikler drivlinje

Ferger og andre fartøy med forutsigbar drift over kortere avstander kan ha batterielektrisk fremdrift. De aller fleste fartøy har derimot behov for en fullgod diesel-erstatning dersom utslippene skal kuttes helt.

I prosjektet skal derfor Siemens Energy og Hymatech utvikle neste generasjons drivlinje for utslippsfri hydrogen-elektrisk fremdrift. Et miljøvennlig fartøy skal også utvikles og bygges rundt drivlinjen, og 10 dieselfartøy skal bygges om med den nye teknologien. I tillegg skal konsortiet etablere en komplett løsning for fleksibel forsyning av elektrisitet og grønt hydrogen som drivstoff til maritim transport.

– Den nye drivlinjen vil sammen med forsyningsløsningen bidra til 50 % utslippskutt fra fiskeri- og havbruksfartøy innen 2030. Omstillingen til nullutslipp vil gi norsk sjømatnæring et enda sterkere konkurransefortrinn, sier Ianssen.

Anslår milliarder i verdiskaping

Industrikonsortiet bak ZeroKyst-prosjektet utgjør en fullstendig verdikjede for fremtidens utslippsfrie fiske-, havbruks- og nyttefartøy. Aktørene har et felles ønske om å bygge kompetanse og næringsutvikling i kystmiljøene, og bidra til at null- og lavutslippsløsninger innen sjømatnæringen blir akseptert og gjennomført i årene fremover.

– I regjeringens klimaplan er målet at Norge skal være et nullutslippsland innen 2050. Løsningene i ZeroKyst-prosjektet svarer direkte på utfordringene i klimaplanen. Vi har i tillegg et slagkraftig samarbeid som vil bidra til betydelig utslippsreduksjon i kystfiskeflåten, samtidig som vi skaper forretningsmuligheter og konkurransefortrinn for norsk industri, sier Olav Rygvold, styreleder i fornybarklyngen RENERGY.

I tillegg til miljøgevinst, industriutvikling og verdiskaping, er de globale markedsmulighetene enorme. Verdiskapings- og eksportpotensialet i prosjektet anslås til minst 100 milliarder kroner.

Konsortiet har nå søkt om støtte til ZeroKyst-prosjektet gjennom innovasjonssatsingen Grønn Plattform, som Forskningsrådet, Innovasjon Norge, Siva og Enova står bak.

– Skal vi lykkes med å gjøre kysten grønn, må det skje der sjømaten blir produsert og hentet opp. Da trenger vi fleksible løsninger, kombinasjoner av energibærere og teknologi utviklet sammen med de som både håndterer snurrevad og jobber på merdekanten. Kommer prosjektet gjennom nåløyet for Grønn

Plattform, vil vi realisere hydrogen som maritimt drivstoff i løpet av få år. Dette er bare starten, sier Rygvold.

Setter norsk kompetanse i førersetet

Ny kunnskap og utprøving av teknologier og løsninger er avgjørende for å akselerere overgangen til det grønne skiftet. FoU-miljøene SINTEF og NTNU skal derfor forske på hvordan teknologiene og løsningene i prosjektet optimaliseres og blir gjennomførbare.

– Vi skal blant annet bidra med å identifisere markedspotensial, samfunnsrisiko og miljøkonsekvenser av grønn omstilling i sjømatnæringen, sier Eirill Bachmann Mehammer, forsker ved SINTEF Energi.

ZeroKyst-prosjektet inneholder flere innovasjoner innen energi og andre fagfelt. Blant annet skal verdens første anlegg for mobil energiforsyning av sitt slag utvikles og testes.

– Forskingen vil skape kompetanse som setter Norge i førersetet for teknologisk utvikling innen nullutslipps maritim transport, sier Bachmann Mehammer.

Solid støtte

– Lokale myndigheter, leverandørindustrien og sjømatnæringen er samstemte og gir solid støtte til prosjektet. Lofoten setter med dette standarden for utviklingen av fremtidens nullutslippsfartøy for fiskeri- og oppdrettsnæringen, sier Erik Ianssen.

Både internasjonalt anerkjente aktører, som teknologikonsernet Siemens og FoU-miljøene SINTEF og NTNU, og lokale aktører som fiskerikommunen Flakstad i Lofoten og leverandører fra Nordland og Troms, er blant prosjektpartnerne. Også Norges Kystfiskarlag og Lofotrådet, med kommunene Røst, Værøy, Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan, har gitt sin støtte til prosjektet.

Kontaktinformasjon for pressen

- Erik Ianssen, Hymatech/Selfa Arctic | 909 22 915
- Olav Rygvold, RENERGY | 920 85 743
- Eirill Bachmann Mehammer, SINTEF | 405 51 236

Prosjektpartnerne i ZeroKyst

- Selfa Arctic AS (Prosjektansvarlig) | Skipsbygger
- Hymatech AS | Teknologileverandør
- Øra AS | Fiskebåtrederi
- Ballstad Slip AS | Verft for kystfiskeflåten
- Plug Holding AS | Landstrømselskap
- Lofotkraft Muligheter AS | Elektrifiseringselskap
- Siemens Energy AS | Teknologileverandør
- SINTEF (Energi/Ocean/Industri/Helgeland) | Forskningsinstitutt
- RENERGY – Renewable Energy Cluster | Næringsklynge
- NTNU | Universitet
- Flakstad kommune | Fiskerikommune
- H2 Marine AS / Greenstat | Energi- og infrastrukturleverandør